

אסטר (ביבי) ריסמן לבית פריד

שמי אסתר (ביבי) נולדה הבת השלישית למשפחה פריד. זכרונותיה הראשונים כילדה מובילים אותה ליליות שבת קדש בביתנו, כו לנו לבושים חג ומחרכים שאבא יחוור מבית הכנסת. באא היה נכנס הביתה עם שירי קבלת שבת, כולנו התאספנו סביב השולחן, ולאחר הקידוש אכלנו מטעמים שאמא בישלה, ושמענו סיפורים ומעשיות. מבחינה כלכלית המצב תמיד היה קשה אבל אבא תמיד קיבל הכל בברכה והדביך גם אותנו באופטימיות שלו.

כשմלאו לי 16 שנה החלטתי לעבוד בעיר הסמוכה לבית-מסחר לפרוטות ושם רכשתי מקצוע וגם יכולתי לעזור בפרנסת המשפחה. מאוחר יותר עברתי יחד עם אחותי שושנה להונגריה, לעיר בודפשט, שם עבדנו והתפרנסנו והיינו כל הזמן בקשר עם הבית. את החגים חגגו יחד עם ההורים והמשפחה. בפסח האחרון בשנת 1943 כאשר חזרנו הביתה, אבא היה חולה ומאד שמח לפגוש אותנו. זו הייתה הפעם האחרונה בה התראינו. שבועיים לאחר הפסח הוא נפטר. כאשר היינו בבודפשט שמענו שכלי מי שנשאר בעיר שלנו – נשלחו לגטוות.

את אמא והאחים הקטנים – יותר לא ראיתי.

בשנים הקשות, עד שהסתימה מלחמת העולם השנייה – התחבאת במרתף כשבידי תעוזת זהות מזויפת, וכך שרדתי.

כשהסתימה התופת חזרנו הביתה לאסוף את השברים.

פגשתי את מאיר (מייק) ריסמן בעלי, התחנתנו בעיר קרלו - ביברי כ- 120 ק"מ מפרג. עליינו לארץ-ישראל, בנינו בית חם, וחיינו חיים נפלאים ביחד, נולדו לנו 2 ילדים חיים ורבקה.

את השאר תספר ההיסטוריה.